

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยเรื่อง “การศึกษาการนำพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ไปสู่การปฏิบัติ : กรณีศึกษา เทศบาลนครพิษณุโลก อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก” ได้แบ่งการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลออกเป็น 5 ตอน โดยยึดวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็นหลักคือ

ตอนที่ 1 สรุปประเด็นสำคัญจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของเทศบาลนครพิษณุโลก

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ลักษณะประชากร

ตอนที่ 3 ช่องทางการเปิดรับสารเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

1. ความถี่ในการเปิดรับสารจากสื่อต่าง ๆ ต่อสัปดาห์

2. ช่องทางการได้รับสารเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 จากสื่อ ต่าง ๆ จำแนกตามลำดับจากมากไปหาน้อย

3. พฤติกรรมหลังจากที่ได้รับสารเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 จากสื่อต่าง ๆ

4. สาเหตุการเปิดรับสารเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

5. ประชากรในเขตเทศบาลนครพิษณุโลกที่เคยเข้ารับฟัง การอภิปรายการสัมมนา การประชุมเชิงปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติข้อมูล ข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

6. ประชากรที่เคยได้รับการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

7. ประชากร ที่เคยได้รับสารเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 จากวงการวิชาชีพสื่อมวลชน

ตอนที่ 4 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ของประชากรในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก

1. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบด้านความรู้ เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

2. ผลการวิเคราะห์ห้องคัมภีร์ประกอบด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร ของราชการ พ.ศ. 2540

3. ผลการวิเคราะห์ห้องคัมภีร์ประกอบการปฏิบัติเกี่ยวกับ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร ของราชการ พ.ศ. 2540

4. ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของ ราชการ พ.ศ. 2540

5. บทสรุปเชิงวิเคราะห์ ของการนำพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ไปสู่การปฏิบัติ

ตอนที่ 1 สรุปประเด็นสำคัญจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของเทศบาลนครพิษณุโลก

1. ด้านโครงสร้าง

เทศบาลนครพิษณุโลกได้มีการดำเนินการจัดทำระเบียบเทศบาลนครพิษณุโลกว่า ด้วยข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2544 (เพิ่มเติม 2547) และได้มีการบังคับใช้พร้อม มอบหมายบุคลากรให้เป็นเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์บริการข้อมูลข่าวสาร โดยมีการจัดตั้งศูนย์บริการ ข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ประชาชนตรวจสอบข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ได้ที่อาคารสำนักงานเทศบาล นครพิษณุโลก (แห่งใหม่) ชั้น 1 ซึ่งเป็นการทำให้เกิดการบริการข้อมูลข่าวสารให้เกิดผลและจริงจังอย่าง เป็นรูปธรรม ซึ่งเป็นไปตามระเบียบเทศบาลนครพิษณุโลกว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2544 หมวด 5 สถานที่บริการข้อมูลข่าวสารของราชการ ข้อ 21 ที่ว่าด้วยให้หน่วยงานในเทศบาล นครพิษณุโลก ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีอยู่ในความรับผิดชอบให้เป็นไปตาม กฎหมายและระเบียบของราชการและให้เทศบาลนครพิษณุโลกจัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารของ ราชการ เป็นสถานที่จัดข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบ ศึกษาค้นคว้าหรือขอ สำเนาข้อมูลข่าวสารของราชการ ดังคำกล่าวของ

“...ทางเทศบาลได้มีการจัดสถานที่ไว้ให้บริการข้อมูลข่าวสารให้กับประชาชนได้ ตรวจสอบไว้ที่ชั้น 1 ของเทศบาล”...

(ประมวล มอญขึ้น, ผู้ให้สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2551)

ได้มีการจัดทำระเบียบเทศบาลนครพิษณุโลกว่าด้วยข้อมูลข่าวสารทางราชการ พ.ศ. 2544 (เพิ่มเติม 2547) โดยมีการกำหนดประเภทข้อมูลข่าวสารทางราชการ ที่ประชาชนสามารถ ตรวจสอบได้โดยใช้เจ้าหน้าที่เป็นผู้อนุญาตพร้อมใช้คุ้มครองข้อมูลข่าวสาร โดยจัดให้มีเจ้าหน้าที่เพื่อ

ควบคุมดูแล ตรวจสอบ ติดตาม และประสานงานในส่วนข้อมูลข่าวสารทางราชการไว้ประจำศูนย์ข้อมูลข่าวสาร ซึ่งเป็นไปตามระเบียบเทศบาลนครพิษณุโลกว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 หมวด 4 การบริการข้อมูลข่าวสารของราชการ ข้อ 15 ให้องค์กรในเทศบาลพิษณุโลกรวบรวมจัดเตรียมและจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการที่ดำเนินการเสร็จแล้ว และอยู่ในความรับผิดชอบเพื่อเผยแพร่ ขยาย จำหน่ายจ่ายแจก ตรวจสอบและศึกษาค้นคว้าตลอดจนจัดหาและจัดทำสำเนาข้อมูลข่าวสารของราชการดังกล่าว ตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ ดังคำกล่าวของ

“...ทางเราจะจัดให้มีเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ข้อมูลข่าวสารเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชน ได้เข้ามาตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของราชการ...”

(เนืองนิตย์ ชัยภูมิ, ผู้ให้สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2551)

การสร้างข้อมูลข่าวสารไปลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษานั้นเทศบาลไม่สามารถที่จะส่งไปที่สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้โดยตรง แต่จะมีวิธีการสร้างข้อมูล ดังนี้คือ ส่งเรื่องดังกล่าวไปที่สำนักงานจังหวัดพิษณุโลก (ผ่านผู้ว่าราชการจังหวัด) เพื่อรวบรวมส่งไปที่สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีดำเนินการต่อไป ซึ่งเป็นไปตามมาตรา 7 ที่หน่วยงานที่หน่วยงานของรัฐต้องส่งข้อมูลข่าวสารของราชการ อย่างน้อยดังต่อไปนี้ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา 1) โครงสร้างและการจัดองค์การในการดำเนินงาน 2) สรุปอำนาจหน้าที่ที่สำคัญและวิธีการดำเนินงาน 3) สถานที่ที่ตั้งเพื่อขอรับข้อมูลข่าวสารหรือคำแนะนำในการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ 4) กฎ มติ คณะรัฐมนตรี ข้อบังคับ คำสั่ง หนังสือเวียน ระเบียบ แบบแผน นโยบายหรือการตีความ ทั้งนี้ เฉพาะที่จัดให้มีขึ้นโดยมีสภาพอย่างกฎ เพื่อให้มีผลการทั่วไปต่อเอกชนที่เกี่ยวข้อง 5) ข้อมูลข่าวสารขั้นตามที่คณะกรรมการกำหนด ดังคำกล่าวของ ...

“...การที่เราจะส่งข้อมูลข่าวสารไปลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษานั้นไม่สามารถที่จะส่งตรงไปที่สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี แต่จะผ่านทางผู้ว่าราชการจังหวัดก่อน...”

วิธีการจัดข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนตรวจดูนั้น (ตามมาตรา 3) เป็นข้อมูลที่ถูกกฎหมายบังคับให้มีและจัดไว้ให้ประชาชนตรวจดู ซึ่งจะนำข้อมูลดังกล่าวบรรจุไว้ในแฟ้มแยกเป็นหมวดหมู่ตามประเภทของข้อมูล ในส่วนของข้อมูลข่าวสารที่ไม่สามารถเปิดเผยได้ มีการปฏิบัติดังนี้ คือ นายกเทศมนตรีจะมีข้อมูลบางประเภทที่ถูกกฎหมายกำหนดให้เปิดเผยไม่ได้ เช่น หนังสือร้องเรียนที่ลงชื่อ บัตรสนเทห์ ข้อมูลหน่วยงานอื่น เช่น ปชช. เป็นต้น ซึ่งเป็นไปตาม หมวด 2 ข้อมูลข่าวสารที่ไม่ต้องเปิดเผย มาตรา 14 ข้อมูลข่าวสารของราชการที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบัน

พระมหากษัตริย์จะเปิดเผยไม่ได้ มาตรา 15 ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดต่อไปนี หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ อาจมีคำสั่งให้เปิดเผยก็ได้ โดยคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้อง ประกอบกัน 1) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ 2) การเปิดเผยจะทำให้การบังคับให้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ หรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ไม่ว่าจะเกี่ยวกับการป้องกัน การป้องกัน การปราบปราม การทดสอบ การตรวจสอบ หรือการรู้แหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารหรือไม่ก็ตาม 3) ความเห็นหรือคำแนะนำภายในหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แต่ทั้งนี้ไม่รวมถึงรายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการทำความเข้าใจหรือคำแนะนำภายในดังกล่าว 4) การเปิดเผยจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลหนึ่งบุคคลใด 5) รายงานการแพทย์หรือข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการรุกรานสิทธิบุคคลโดยไม่สมควร 6) ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผย หรือข้อมูลข่าวสารที่มีผู้ให้มาโดยไม่ประสงค์ให้ทางราชการนำไปเปิดเผยต่อผู้อื่น 7) กรณีอื่น ๆ ตามที่กำหนดในราชกฤษฎีกา ดังคำกล่าวของ

“...ในกรณีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารไม่ว่าจะเป็นหนังสือร้องเรียนลงชื่อ บัตรสนเท่ห์ ฯลฯ จะถูกจำกัดไว้เป็นข้อห้ามของกฎหมาย”

(สมชาย ปานเกิด, ผู้ให้สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2551)

การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่เอกชนเป็นกรณีเฉพาะราย (มาตรา 11) สิทธิในการยื่นคำขอข้อมูลข่าวสารคือ เป็นไปตามมาตรา 11 ของกฎหมายประชาชนมีสิทธิยื่นคำขอข้อมูลข่าวสารของราชการได้ทุกเรื่อง โดยกฎหมายไม่ได้กำหนดข้อจำกัด หรือข้อห้ามว่าไม่ให้คำขอข้อมูลข่าวสารประเภทหรือเรื่องใด และผู้ใช้สิทธิเป็นคำขอความกฎหมายนี้ก็ไม่จำเป็นต้องมีส่วนได้ส่วนเสีย เช่นเดียวกับสิทธิเข้าตรวจดูข้อมูลข่าวสาร เว้นแต่ผู้นั้นขอจำนวนมากหรือบ่อยครั้ง โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ดังคำกล่าวของ

“...การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเอกชนเป็นกรณีเฉพาะรายสามารถทำได้ทุกเรื่องไม่ว่าจะมีส่วนได้ส่วนเสียหรือไม่ในกรณีที่ขอจำนวนมากหรือบ่อยครั้งเกินไปก็ต้องขึ้นอยู่กับเหตุผลอันสมควร...”

(จิตติมา จันทรว, ผู้ให้สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2551)

ในกรณีที่ข้อมูลข่าวสารมีสภาพที่อาจบดกลายง่าย เจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร จะต้องจัดทำสำเนาให้ในสภาพที่พร้อม ให้บริการเพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายแก่ข้อมูลข่าวสาร นั้น ๆ ซึ่งเป็นไปตามมาตรา 11 วรรค 1 ที่ว่าด้วยข้อมูลข่าวสารใด ๆ มีสภาพที่อาจบดกลายง่าย หน่วยงานของรัฐจะขอขยายเวลาในการจัดหาให้หรือจัดทำสำเนาให้ในสภาพอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ข้อมูลข่าวสารนั้นก็ได้ ดังคำกล่าวของ...

“...ทางศูนย์ข้อมูลข่าวสารจะมีการจัดทำสำเนาเตรียมพร้อมที่จะให้บริการอยู่ แล้วเพื่อไม่ให้เอกสารเกิดความเสียหาย...”

(สุรสวัสดิ์ ชยทัตโต, ผู้ให้สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2551)

การเปิดเผยหรือมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ (ตามมาตรา 15) ได้มีการ กำหนดตามระเบียบเทศบาลนครพิษณุโลกว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 โดยมีการ กำหนดขั้นตอนการดำเนินงานและระบุเหตุที่ผลสามารถเปิดเผยและไม่สามารถเปิดเผยได้ ซึ่ง เป็นไปตามหมวด 2 ที่ว่าด้วยข้อมูลข่าวสารที่ไม่ต้องเปิดเผย มาตรา 14 ข้อมูลข่าวสารของราชการที่ อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์จะเปิดเผยมิได้ มาตรา 15 ข้อมูลข่าวสารของ ราชการที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมิให้เปิดเผยก็ได้ โดยคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ และ ประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกัน ดังคำกล่าวของ

“...ทางศูนย์ข้อมูลข่าวสารจะมีการระบุเหตุผลไว้ในกรณีที่ไม่สามารถเปิดเผย ข้อมูลข่าวสารนั้นได้”

(สมชาย ปานเกิด, ผู้ให้สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2551)

การจัดเก็บและคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลเทศบาลจะจัดระบบรักษาความ ปลอดภัยให้แก่ระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ความเหมาะสมเพื่อป้องกันไม่ให้มีการนำไปใช้ประโยชน์ ไม่เหมาะสม หรือเป็นผลร้ายต่อเจ้าของข้อมูล ความตามมาตรา 16 เพื่อให้เกิดความชัดเจนในทาง ปฏิบัติว่าข้อมูลข่าวสารของราชการจะเปิดเผยต่อบุคคลใดได้หรือไม่ภายใต้เงื่อนไขเช่นใด และ สมควรจะมีวิธีการหามาให้รู้ไหล ให้หน่วยงานของรัฐกำหนดวิธีการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารนั้น ทั้งนี้ ตาม ระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนดว่าด้วยการรักษาความลับทางราชการ ดังคำกล่าวของ ...

“...ในส่วนที่ทางศูนย์ข้อมูลจะเก็บเป็นความลับเพื่อไม่ให้มีการจำข้อมูลไปใช้โดย
ก่อให้เกิดผลร้ายต่อเจ้าของข้อมูล...”

(เนืองนิตย์ ชัยภูมิ, ผู้ให้สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2551)

ในกรณีการส่งมอบข้อมูลข่าวสารของราชการไม่พึงประสงค์ทางเทศบาลจะส่งมอบ
ให้แก่หอสมุดเทศบาลนครพิษณุโลก เพื่อคัดเลือกไว้ให้ประชาชนได้ศึกษาค้นคว้าต่อไปและการ
กำหนดเวลาจะต้องส่งข้อมูลข่าวสารของราชการให้แยกประเภท ดังนี้ 1. ข้อมูลข่าวสารของราชการ
ตามมาตรา 14 เมื่อครบ 75 ปี 2. ข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา 15 เมื่อครบ 20 ปี ซึ่งว่า
ด้วยหมวด 4 เอกสารประวัติศาสตร์ หมวด 26 ข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานของรัฐไม่
ประสงค์จะเก็บรักษาหรือมีอายุครบกำหนดตามวรรคสองนับตั้งแต่วันที่เสร็จสิ้นการจัดให้มีข้อมูล
ข่าวสารนั้น ให้หน่วยงานของรัฐส่งมอบให้แก่หอจดหมายเหตุแห่งชาติกรมศิลปากร หรือหน่วยงาน
อื่นของรัฐตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาเพื่อคัดเลือกไว้ให้ประชาชนได้ศึกษาค้นคว้า
กำหนดเวลาต้องส่งข้อมูลข่าวสารของราชการตามวรรคหนึ่งให้แยกตามประเภทดังนี้ 1) ข้อมูล
ข่าวสารของราชการตามมาตรา 14 เมื่อครบเจ็ดสิบห้าปี 2) ข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา
15 เมื่อครบยี่สิบปี กำหนดเวลาตามวรรคสอง ดังคำกล่าวของ

2. ด้านบุคลากร

เทศบาลได้มีการจัดให้มีเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบศูนย์ข้อมูลข่าวสารศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร ตามระเบียบเทศบาลนครพิษณุโลก หมวด 2 ข้อ 11
จัดให้มีเจ้าหน้าที่เพื่อควบคุมดูแลตรวจสอบ ติดตามและประสานงานในการดำเนินงานดังกล่าวให้
เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ดังคำกล่าวของ ...

“...ภายในหน่วยงานได้มีการจัดให้มีโครงการประชุม สัมมนาหรือฝึกอบรมเพื่อให้
เจ้าหน้าที่มีความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารทาง
ราชการ พ.ศ. 2540...”

(ประมวล มอญขึ้น, ผู้ให้สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2551)

“...เทศบาลได้มีคำสั่งแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารตาม
พระราชบัญญัติ เป็นการเฉพาะ มีผู้รับผิดชอบศูนย์ข้อมูลข่าวสาร ดังต่อไปนี้ 1.นาง
ประมวล มอญขึ้น ผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน 2. นางสาวเนืองนิตย์ ชัยภูมิ
หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป 3. นางสาวสุรัสวดี ชัยทัตโต ผู้ช่วยนิติกร 4. นายสมชาย

ปานเกิด ผู้ช่วยนิติกร 5. นางริติมา จันทรบัว ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ซึ่งเป็นไปตามคำสั่งเทศบาลนครพิษณุโลกที่ 564/2548 ลงวันที่ 18 พฤษภาคม 2548..."

(เปรมฤดี ชามพูนท, ผู้ให้สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2551)

ได้มีการกำหนดแนวทางขั้นตอนและวิธีการในการปฏิบัติในการให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนตามระเบียบเทศบาลนครพิษณุโลกว่าด้วยข้อมูลข่าวสารทางราชการ พ.ศ. 2544 ซึ่งเป็นไปตามระเบียบเทศบาลนครพิษณุโลกว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2544 หมวด 3 การขอข้อมูลข่าวสารของราชการและการอนุญาต ข้อ 12 ให้หน่วยงานของรัฐหรือผู้ประสงค์จะเข้าตรวจดู ศึกษาค้นคว้าหรือขอสำเนาข้อมูลข่าวสารของราชการ ทำหนังสือหรือยื่นคำขอเป็นลายลักษณ์อักษร พร้อมทั้งแสดงเหตุผลและความจำเป็นต่อเจ้าหน้าที่ เมื่อเจ้าหน้าที่ได้รับหนังสือหรือคำร้องแล้วให้ดำเนินการดังนี้ 1) ถ้าเป็นประเภทข้อมูลข่าวสารของราชการที่จัดไว้ให้ดู ให้เจ้าหน้าที่เป็นผู้อนุญาตให้ผู้ขอตรวจดู ศึกษาค้นคว้าหรือสำเนาข้อมูลข่าวสารของราชการ 2) ข้อมูลข่าวสารของราชการนอกจาก 1) ให้เจ้าหน้าที่เสนอผู้มีอำนาจอนุญาตเปิดเผยทั้งนี้การอนุญาตการเปิดเผยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ท้ายระเบียบนี้ ในกรณีจำเป็นหรือเร่งด่วน ผู้ซึ่งปฏิบัติงานให้แก่เทศบาลนครพิษณุโลกขอด้วยวาจาหรือทางโทรสารก็ได้ โดยให้แจ้งชื่อ ตำแหน่ง และที่อยู่ของผู้ขอด้วยดังคำกล่าวของ..

"...มีการกำหนดแนวทางวิธีการ การให้บริการข้อมูลข่าวสารต่อประชาชน ตลอดจน รายละเอียดการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการให้ข้อมูลข่าวสารต่อประชาชน..."

(ประมวล มอญชื่น, ผู้ให้สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2551)

ในกรณีที่ข้อมูลต้องการประสานขอข้อมูลจากหน่วยงานอื่น เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์จะศึกษาดำเนินการโดยรับคำร้องดังกล่าวและประสานขอข้อมูลไปยังหน่วยงานอื่น ๆ ตามมาตรา 12 ในกรณีที่มิใช่ยื่นคำขอข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา 11 แม้ว่าข้อมูลข่าวสารที่ขอจะอยู่ในความควบคุมดูแลของหน่วยงานส่วนกลาง หรือส่วนสาขาของหน่วยงานแห่งนั้น หรือจะอยู่ในความควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นก็ตาม ให้หน่วยงานของรัฐที่รับคำขอให้คำแนะนำเพื่อไปยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้นโดยไม่ชักช้า ถ้าหน่วยงานของรัฐผู้รับคำขอเห็นว่าข้อมูลข่าวสารที่มีคำขอเป็นข้อมูลข่าวสารที่จัดทำโดยหน่วยงานของรัฐแห่งอื่น และ

ได้ระบุห้ามการเปิดเผยไว้ตามระเบียบที่กำหนดตามมาตรา 16 ให้กับคำขอนั้นให้หน่วยงานของรัฐ
ผู้จัดทำข้อมูลข่าวสารนั้นพิจารณาเพื่อมีคำสั่งต่อไป ดังคำกล่าวของ ...

“...กรณีมีผู้มายื่นคำขอข้อมูลข่าวสารทางราชการ แต่เป็นข้อมูลข่าวสารที่
หน่วยงานไม่ได้ครอบครองดูแลจะมีการประสานงานไปยังหน่วยงานนั้น ๆ ...”

(จิตติมา จันทรวัว, ผู้ให้สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2551)

3. ด้านงบประมาณ

ได้มีประกาศคณะกรรมการบริการข้อมูลข่าวสารทางราชการเทศบาลนครพิษณุโลก
เรื่องการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารทางราชการ
ซึ่งเป็นไปตามระเบียบเทศบาลนครพิษณุโลก หมวด 4 การบริการข้อมูลข่าวสารของราชการ ข้อ 17
ข้อมูลข่าวสารที่มีไว้เพื่อขายหรือจำหน่ายให้คิดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ตามหลัก กบข.ท. กำหนด ข้อ 18
การเรียกค่าธรรมเนียมในการขอสำเนาหรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารของ
ราชการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ กบข.ท. กำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการความ
กฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ ข้อ 19. รายได้จากการขายหรือจำหน่ายข้อมูลข่าวสาร
ตามข้อ 17 และค่าธรรมเนียมตามข้อ 18 ให้ถือเป็นรายได้ของเทศบาลนครพิษณุโลก ดังคำกล่าว
ของ ...

“...ได้มีการกำหนดค่าธรรมเนียมการให้บริการข้อมูลข่าวสารตามประกาศคณะ
กรรมการบริหารศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการเทศบาลนครพิษณุโลก...”

(สมชาย ปานเกิด, ผู้ให้สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2551)

งบประมาณในการจัดสร้างศูนย์ซึ่งได้มาจากการประชุมสภาเทศบาล โดยการให้ยืม
เงินสะสมในการประชุมสภาเทศบาล สมัยที่ 2 ประจำปี 2547 เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2547 เพื่อเป็น
ค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงศูนย์ข้อมูลข่าวสารทางราชการ เทศบาลนครพิษณุโลกเพื่อให้มีห้องข้อมูล
ข่าวสารทางราชการสำหรับบริการประชาชนให้เป็นสัดส่วน เป็นแหล่งบริการข้อมูลข่าวสารทาง
ราชการ สำหรับประชาชนได้ศึกษาค้นคว้า ตรวจสอบ เป็นเงินจำนวน 150,000 บาท และซื้อ
ครุภัณฑ์เป็นเงินจำนวน 135,000 บาท ดังคำกล่าวของ...

“...มีงบประมาณในการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารทางราชการประจำเทศบาลนคร เทศบาลพิษณุโลกและวัสดุอุปกรณ์...”

(สุรสวัสดิ์ ชยทัตโต, ผู้ให้สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2551)

4. ด้านสถานที่

ได้มีการจัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลข่าวสาร ณ อาคารสำนักงานเทศบาลนครพิษณุโลก ชั้น 1 และมีคอมพิวเตอร์เพื่อบริการประชาชนในการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อสืบค้นข้อมูลข่าวสารของ เทศบาลได้สะดวกรวดเร็ว ตามระเบียบเทศบาลนครพิษณุโลกว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2544 หมวด 5 สถานที่บริการข้อมูลข่าวสารของราชการ ข้อ 21 ให้หน่วยงานในเทศบาลนคร พิษณุโลก ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารของทางราชการที่อยู่ในความรับผิดชอบให้เป็นไปตาม กฎหมายและระเบียบของราชการและให้เทศบาลนครพิษณุโลก จัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลข่าวสาร ของราชการเป็นสถานที่จัดข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดู ศึกษาค้นคว้าหรือ ขอสำเนาข้อมูลข่าวสารของราชการดังนี้ 1) ให้หอสมุดประชาชนเทศบาลนครพิษณุโลก เป็น ศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารของราชการ 2) ให้กองวิชาการและแผนงาน เป็นศูนย์ข้อมูลข่าวสารของ ราชการ และเป็นหน่วยงานที่ประสานงานกับหน่วยงานในเทศบาลนครพิษณุโลก เพื่อให้บริการ ข้อมูลข่าวสารของราชการ ดังคำกล่าวของ

“...มีสถานที่และอุปกรณ์เพียงพอและเหมาะสมสำหรับประชาชนได้ค้นหาและ ศึกษาข้อมูลข่าวสารได้โดยสะดวก...”

(เนืองนิตย์ ชัยภูมิ, ผู้ให้สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2551)

5. ด้านวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือ

เทศบาลได้สร้างระบบจัดเก็บข้อมูลข่าวสารของเทศบาลเอง คือ โปรแกรมบริการ สืบค้นข้อมูลเอกสารผ่านทางเว็บไซต์ www.phsmu.go.th เพื่อให้เกิดความสะดวกสบายแก่ ประชาชนโดยที่ผู้ต้องมาที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสารด้วยตัวเอง ดังคำกล่าวของ

“...หน่วยงานได้สร้างระบบจัดเก็บข้อมูลหรือปรับปรุงแก้ไขระบบจัดเก็บข้อมูล ข่าวสารราชการที่มีอยู่จากเดิม...”

(สมชาย ปานเกิด, ผู้ให้สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2551)

มีการกำหนดระเบียบปฏิบัติเพื่อรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยหรือความปลอดภัยของหน่วยงานในการเข้าตรวจดูข้อมูลข่าวสารของประชาชน โดยคำนึงถึงความสะดวกของประชาชน ว่าด้วยระเบียบเทศบาลนครพิษณุโลกว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2544 หมวด 3 การขอข้อมูลข่าวสารของราชการและการอนุญาต ข้อ 12 ให้หน่วยงานของรัฐหรือผู้ที่ประสงค์จะเข้าตรวจดู ศึกษาค้นคว้าหรือขอสำเนาข้อมูลข่าวสารของราชการ ทำหนังสือหรือยื่นคำขอเป็นลายลักษณ์อักษร พร้อมทั้งแสดงเหตุผลและความจำเป็นต่อเจ้าหน้าที่ดังกล่าวของ...

“...มีการกำหนดขั้นตอนการให้บริการประชาชนตามระเบียบเทศบาลนครพิษณุโลกว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2544...”

(สมชาย ปานเกิด, ผู้ให้สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2551)

ปัญหาและอุปสรรค

ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานนั้นไม่มีปัญหา แต่ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นนั้นส่วนใหญ่จะเกิดจากประชาชนมากกว่า เช่น ประชาชนไม่ทราบสิทธิของตนเอง ไม่สามารถสื่อความต้องการในการรับข้อมูลข่าวสารกับเจ้าหน้าที่ศูนย์ได้ ประชาชนไม่สนใจในการรับทราบข้อมูลข่าวสาร ส่วนใหญ่เรื่องที่ขอจะมีไม่กี่เรื่อง เช่น สัญญาจัดซื้อจัดจ้าง สัญญาสัมปทาน เป็นต้น ดังคำกล่าวของ...

“...ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานไม่มีเท่าไรเพราะเราปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารที่มีกรอบวางไว้ให้อยู่แล้ว...”

(เปรมฤดี ชามพูนท, ผู้ให้สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2551)

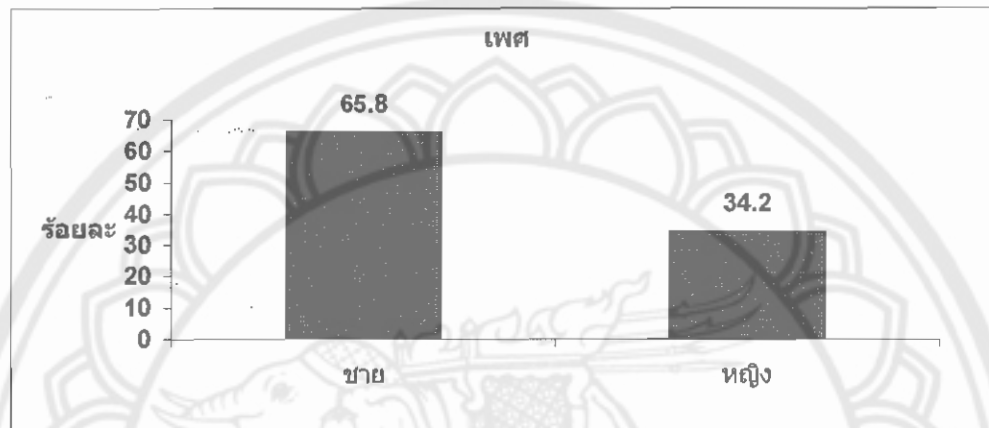
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ลักษณะประชากร

1. ลักษณะทั่วไปทางประชากร

จากกราฟลักษณะทั่วไปทางประชากร พบว่า

1.1 เพศ

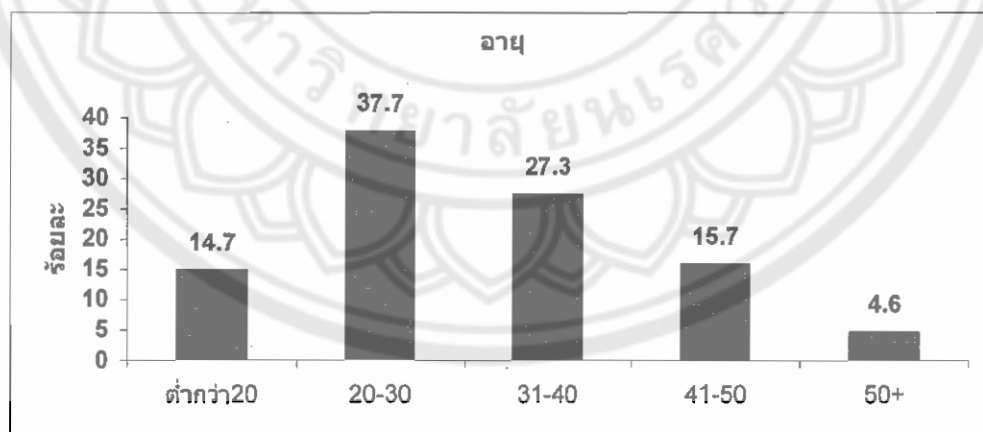
ผลการวิเคราะห์ พบว่า ประชากรเพศชายมีมากกว่าเพศหญิง ดังกราฟ



ภาพ 8 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านประชากรจำแนกตามเพศ

1.2 อายุ

ผลการวิเคราะห์ พบว่า ประชากรมีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี มากที่สุด ดังกราฟ

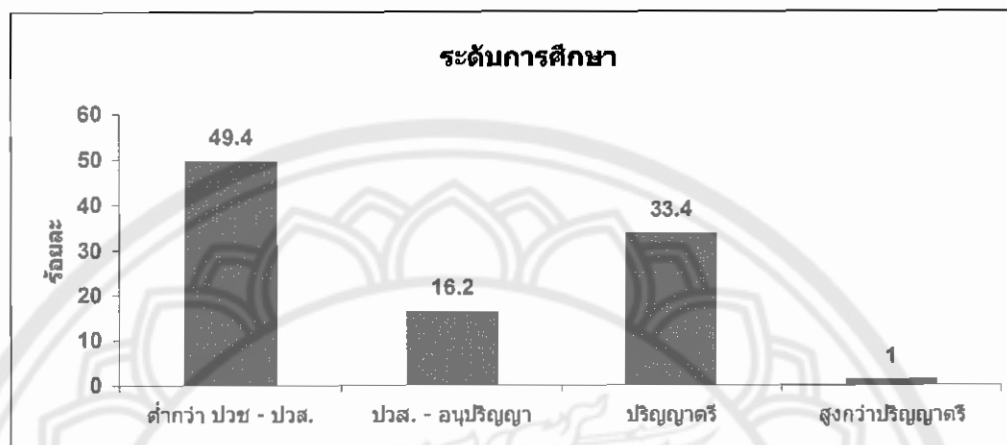


ภาพ 9 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านประชากรจำแนกตามอายุ

1.3 ระดับการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ พบว่า ประชากรที่มีการศึกษาต่ำกว่า ปวช. – ปวส. มากที่สุด

ดังกราฟ

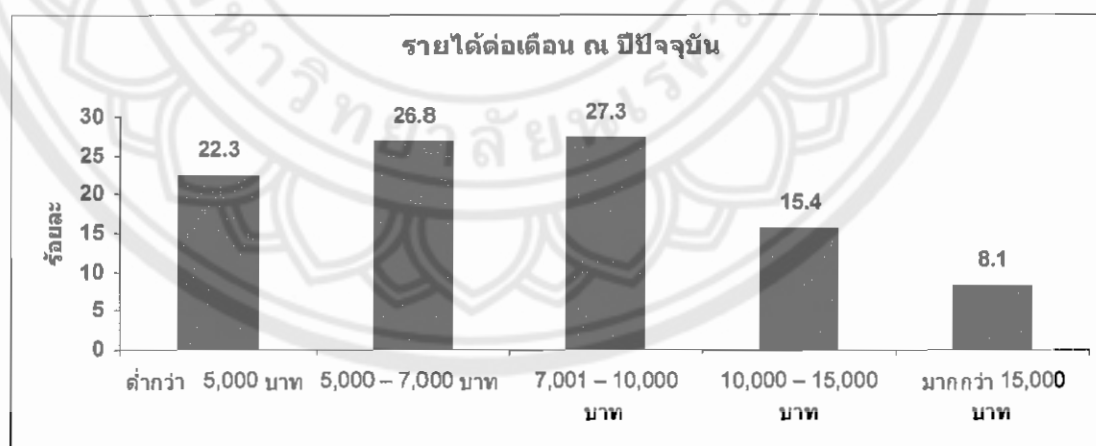


ภาพ 10 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านประชากรจำแนกตามระดับการศึกษา

1.4 รายได้ปัจจุบันต่อเดือน

ผลการวิเคราะห์ พบว่า ประชากรที่มีรายได้ 7,001 – 10,000 บาท ต่อเดือนมี

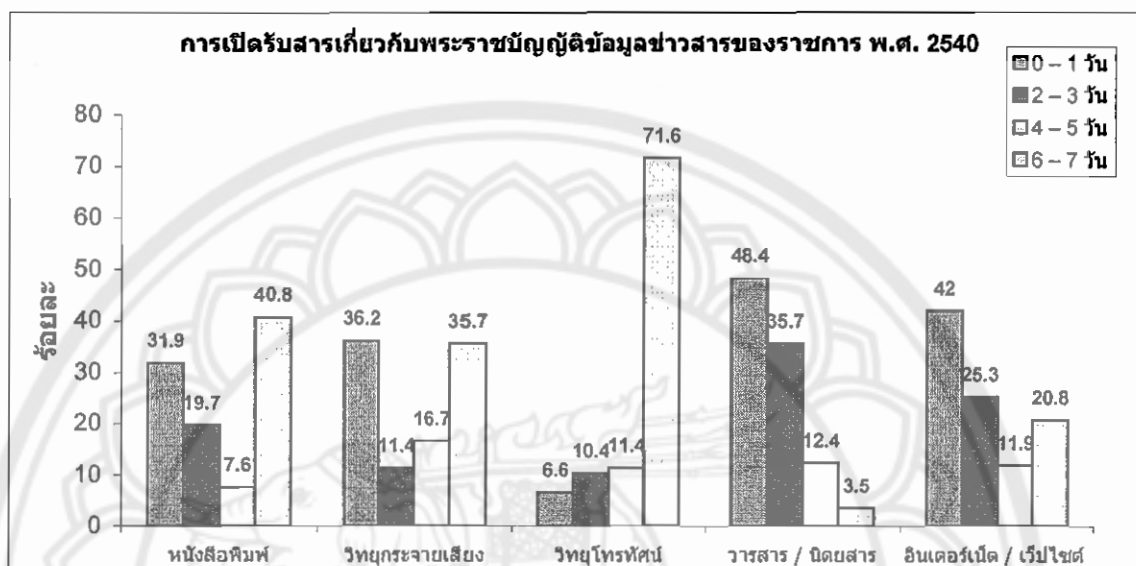
มากที่สุด ดังกราฟ



ภาพ 11 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านประชากรจำแนกตามรายได้ต่อเดือน

ตอนที่ 3 ช่องทางในการเปิดรับสารเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

1. ความถี่ในการเปิดรับสารจากสื่อต่าง ๆ ต่อสัปดาห์ ปรากฏ ดังกราฟ



ภาพ 12 แสดงการเปิดรับสารเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

ซึ่งอธิบายได้ว่า ประชากรในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก เปิดรับสารจากสื่อหนังสือพิมพ์ 6 - 7 วัน ต่อสัปดาห์ เป็นจำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 40.8

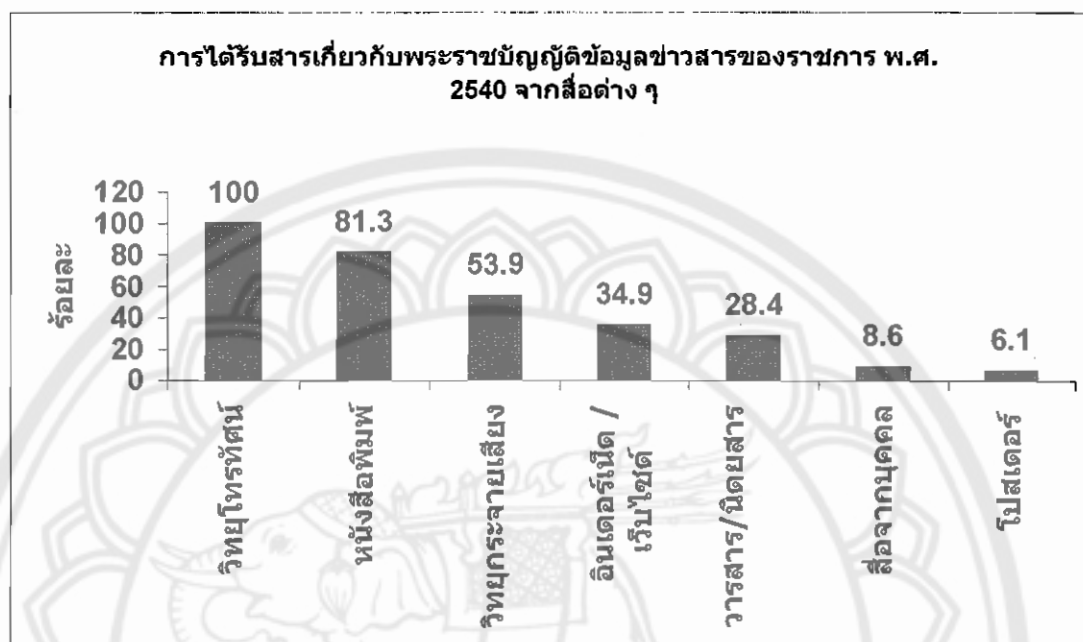
การเปิดรับสารจากสื่อวิทยุกระจายเสียง 0 - 1 วันต่อสัปดาห์มีจำนวนมากที่สุด คือ 143 คน คิดเป็นร้อยละ 36.2

การเปิดรับสารจากสื่อวิทยุโทรทัศน์ 6 - 7 วันต่อสัปดาห์มีจำนวนมากที่สุด คือ 283 คน คิดเป็นร้อยละ 71.6)

การเปิดรับสารจากสื่อวารสาร / นิตยสาร 0 - 1 วันต่อสัปดาห์มีจำนวนมากที่สุด คือ 191 คน คิดเป็น ร้อยละ 48.4

และการเปิดรับสารจากสื่ออินเทอร์เน็ต / เว็บไซต์ 0 - 1 วันต่อสัปดาห์มีจำนวนมากที่สุด คือ 166 คน คิดเป็น ร้อยละ 42.0

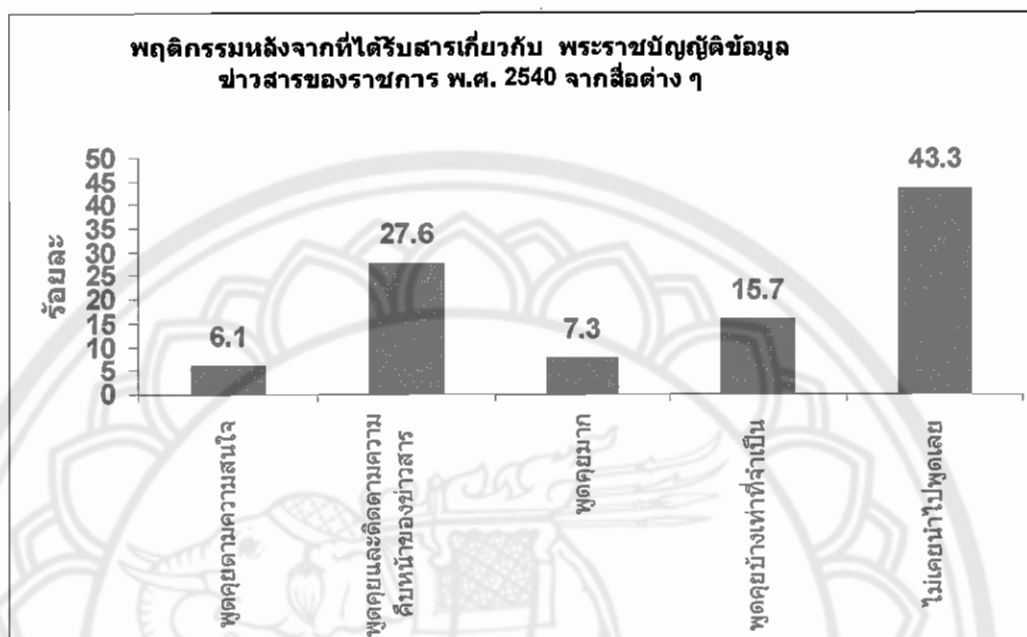
2. ช่องทางการได้รับสารเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 จากสื่อต่าง ๆ จำแนกตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังกราฟ



ภาพ 13 แสดงการได้รับสารเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540

ประชากร ได้รับสารเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 จากสื่อวิทยุโทรทัศน์มากที่สุดคือ จำนวน 395 คน (ร้อยละ100) รองลงมาคือ หนังสือพิมพ์ (ร้อยละ 81.3) วิทยุกระจายเสียง (ร้อยละ 53.9) อินเทอร์เน็ต / เว็บไซต์ (ร้อยละ 34.9) วารสาร/นิตยสาร (ร้อยละ 28.4) สื่อบุคคล (ร้อยละ 8.6) และสื่อโปสเตอร์ (ร้อยละ 6.1) ตามลำดับ

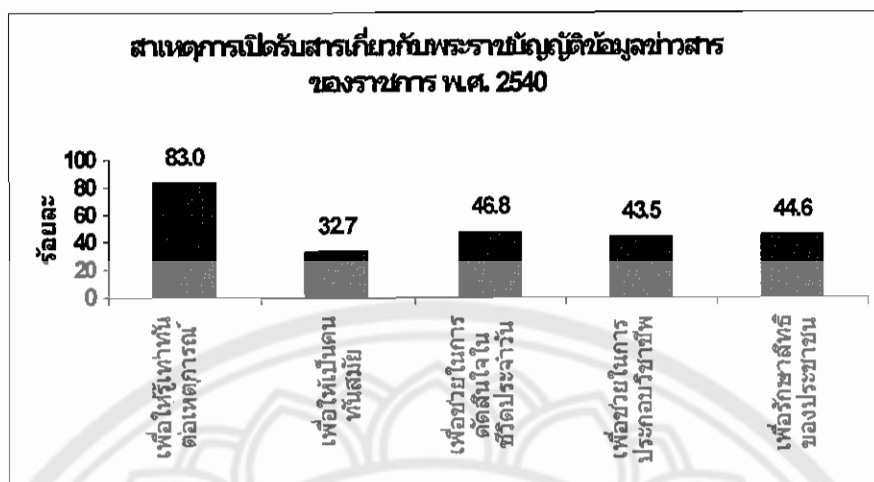
3. พฤติกรรมหลังจากที่ได้รับสารเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 จากสื่อต่าง ๆ ดังกราฟ



ภาพ 14 แสดงพฤติกรรมหลังจากที่ได้รับสารเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 จากสื่อต่าง ๆ

พฤติกรรมของประชากร หลังจากได้รับสารเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 จากสื่อต่าง ๆ แล้วพบว่า ร้อยละ 43.3 ไม่เคยนำสารเหล่านั้นไปพุดคุยเลย ส่วนพฤติกรรมของประชากรหลังจากที่ได้รับสารแล้วพุดคุยและติดตามความคืบหน้าของข่าวสาร คิดเป็นร้อยละ 27.6 พุดคุยบ้างเท่าที่จำเป็น (ร้อยละ 15.7) พุดคุยมาก (ร้อยละ 7.3) และพุดคุยตามความสนใจ (ร้อยละ 6.1) ตามลำดับ

4. สาเหตุการเปิดรับสารเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ดังกราฟ



ภาพ 15 แสดงสาเหตุการเปิดรับสารเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

การเปิดรับสารเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ด้วยสาเหตุเพื่อให้รู้ทันต่อเหตุการณ์มีจำนวน 327 คน คิดเป็นร้อยละ 82.8

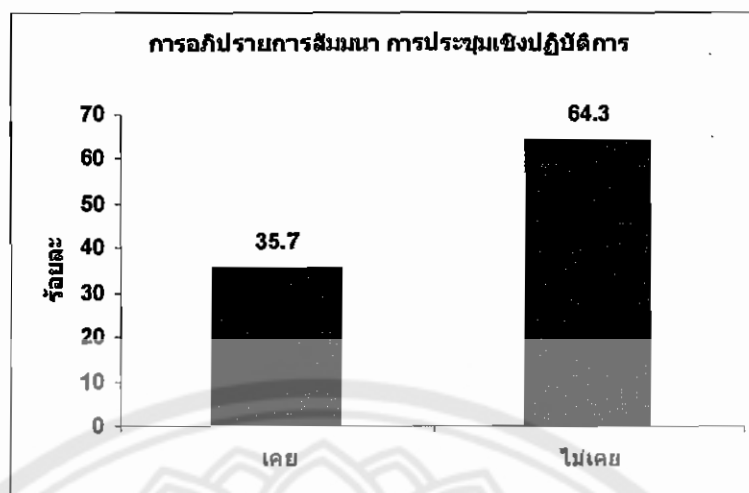
การเปิดรับสารเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ด้วยสาเหตุเพื่อให้เป็นคนทันสมัยมีจำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 32.7

การเปิดรับสารเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ด้วยสาเหตุเพื่อช่วยในการตัดสินใจในชีวิตประจำวัน มีจำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 46.8

การเปิดรับสารเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ด้วยสาเหตุเพื่อช่วยในการประกอบวิชาชีพ มีจำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 43.5

และสุดท้ายการเปิดรับสารเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ด้วยสาเหตุเพื่อรักษาสีห์ของประชาชนมีจำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 44.6

5. ประชากรในเขตเทศบาลนครพิษณุโลกที่เคยเข้ารับฟัง การอภิปรายการสัมมนา การประชุมเชิงปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติข้อมูล ข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ดังกราฟ

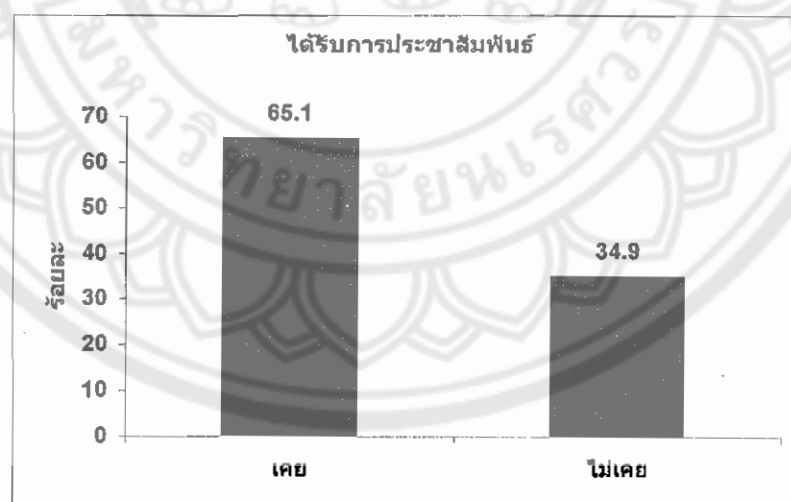


ภาพ 16 แสดงการอภิปรายการสัมมนาการประชุมเชิงปฏิบัติการ

ประชากร จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 35.7 เคยเข้ารับฟังการอภิปราย การสัมมนา การประชุมเชิงปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

ประชากร จำนวน 254 คน คิดเป็นร้อยละ 64.3 ไม่เคยเข้ารับฟังการอภิปราย การสัมมนา การประชุมเชิงปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

6. ประชากรที่เคยได้รับการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ดังกราฟ

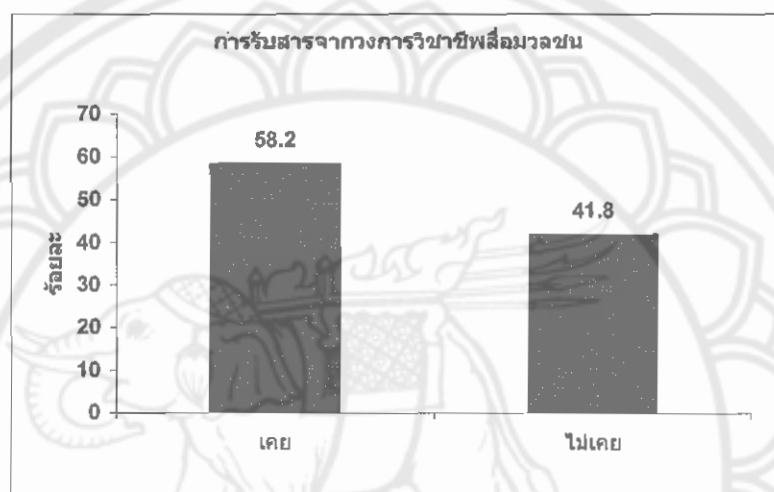


ภาพ 17 แสดงการได้รับการประชาสัมพันธ์

ประชากร จำนวน 257 คน คิดเป็น(ร้อยละ 65.1) เคยได้รับการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

ประชากร จำนวน 138 คน คิดเป็น(ร้อยละ 34.9) ไม่เคยได้รับการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

7. ประชากร ที่เคยได้รับสารเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 จากวงการศึกษาที่สื่อมวลชน ดังกราฟ



ภาพ 18 แสดงการรับสารจากวงการศึกษาที่สื่อมวลชน

ประชากร จำนวน 230 คน คิดเป็น (ร้อยละ 58.2) เคยได้รับสารเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 จากวงการศึกษาที่สื่อมวลชน

ประชากร จำนวน 165 คน คิดเป็น (ร้อยละ 41.8) ไม่เคยได้รับสารเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 จากวงการศึกษาที่สื่อมวลชน

ตอนที่ 4 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

1. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบด้านความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ดังตาราง

ตาราง 2 แสดงการวิเคราะห์องค์ประกอบด้านความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

ข้อความ	ตอบถูก	ตอบผิด
1. พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 มีเจตนารมณ์อย่างไร	139 (35.2)	256 (64.8)
2. พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ใช้คุ้มครองสิทธิของใคร	195 (49.4)	200 (50.6)
3. พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 เป็นไปตามสิทธิข้อใด	194 (49.1)	201 (50.9)
4. ข้อใดไม่ใช่สิทธิของประชาชนหรือเอกชนในการใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 เข้าดำเนินการ	204 (51.6)	191 (48.4)
5. ศูนย์ข้อมูลข่าวสารทางราชการอยู่ที่ใด	165 (41.8)	230 (58.2)

ประชากร จำนวน 139 คน (ร้อยละ 35.2) มีความรู้เกี่ยวกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 ประชากร (ร้อยละ 49.4) มีความรู้เกี่ยวกับสิทธิคุ้มครองตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ประชากร (ร้อยละ 49.1) มีความรู้เกี่ยวกับสิทธิตามหลักการของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ประชากร (ร้อยละ 51.6) มีความรู้เกี่ยวกับสิทธิที่สำคัญของประชาชนตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ประชากร (ร้อยละ 41.8) มีความรู้เกี่ยวกับหน่วยงานที่ทำการเปิดเผยข้อมูลตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

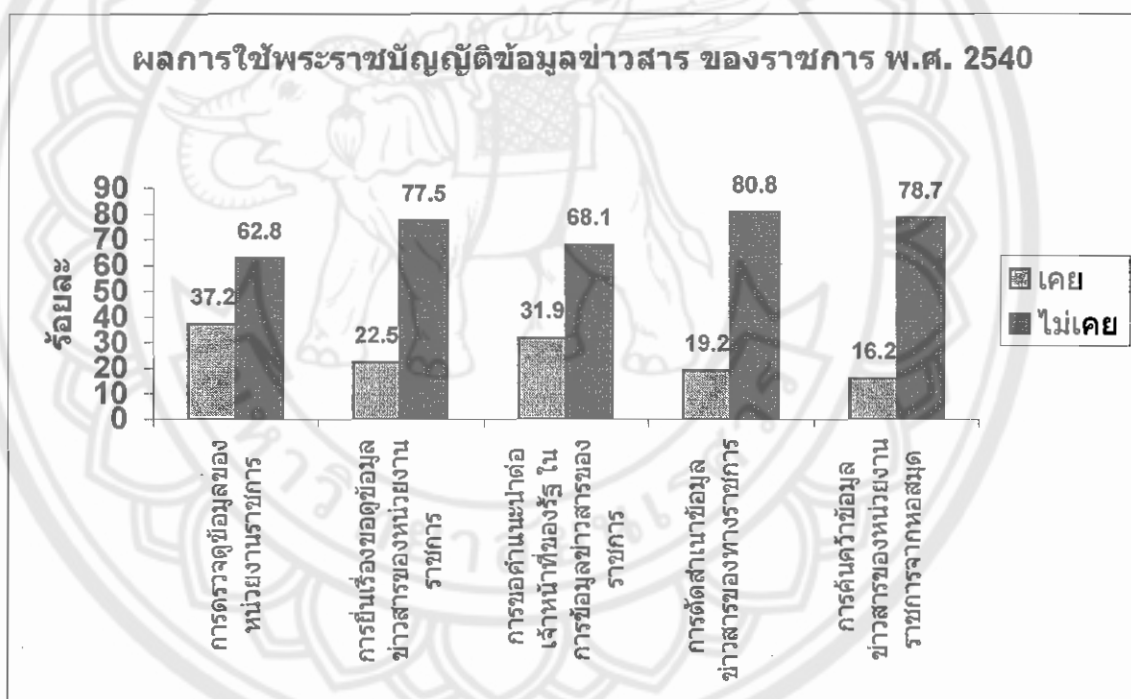
2. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ดังตาราง

ตาราง 3 แสดงจำนวนร้อยละ ระดับความคิดเห็น ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากรที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับพระราชบัญญัติ
ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

ความคิดเห็นเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของ ราชการ พ.ศ. 2540	จำนวน ทั้งหมด	ความคิดเห็น		ระดับความคิดเห็น			$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
		เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง			
1. พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 สามารถให้สิทธิกับประชาชนได้จริง	395 (100)	270 (68.4)	125 (31.6)	91 (23.0)	89 (22.5)	78 (19.7)	1.4	1.22	สูงมาก
2. พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ให้ ความเสมอภาคกับประชาชนได้จริง	395 (100)	270 (68.4)	125 (31.6)	68 (17.2)	73 (18.5)	101 (25.6)	1.6	1.36	สูงมาก
3. พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ช่วย ให้สังคมไทยเกิดความเป็นธรรม	395 (100)	276 (69.9)	119 (30.1)	8 (2.0)	53 (13.4)	157 (39.7)	2.08	1.50	สูงมาก
4. พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ช่วย ให้สังคมไทยเกิดความโปร่งใส	395 (100)	235 (59.5)	160 (40.5)	8 (2.0)	75 (19.0)	105 (26.6)	1.70	1.56	สูงมาก
5. พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ช่วย ทำให้สังคมไทยมีมาตรฐานในการคุ้มครองสิทธิของประชาชน	395 (100)	275 (69.6)	120 (30.4)	49 (12.4)	39 (9.9)	59 (14.9)	2.12	1.74	สูง
6. ท่านได้รับการบริการข้อมูลข่าวสารตามประสงค์ของท่านมาก น้อยเพียงใด	395 (100)	249 (63.0)	146 (37.0)	40 (10.1)	28 (7.1)	90 (22.8)	1.85	1.66	สูงมาก

ประชากรในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก เห็นว่าพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 จะช่วยให้สังคมไทยเกิดความเป็นธรรม (ร้อยละ 69.9) เห็นว่าพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ช่วยทำให้สังคมไทยมีมาตรฐานในการคุ้มครองสิทธิของประชาชน (ร้อยละ 69.6) เห็นว่าพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ให้สิทธิกับประชาชนได้จริง เท่ากับที่เห็นว่าพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ให้ความเสมอภาคกับประชาชนได้จริง (ร้อยละ 68.4) เห็นว่าจะได้รับบริการข้อมูลข่าวสารตามประสงค์ (ร้อยละ 63.0) และสุดท้าย เห็นว่า พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ช่วยทำให้สังคมไทยเกิดความโปร่งใส (ร้อยละ 59.5)

3. ผลการวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบ ด้านการปฏิบัติเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ดังกราฟ

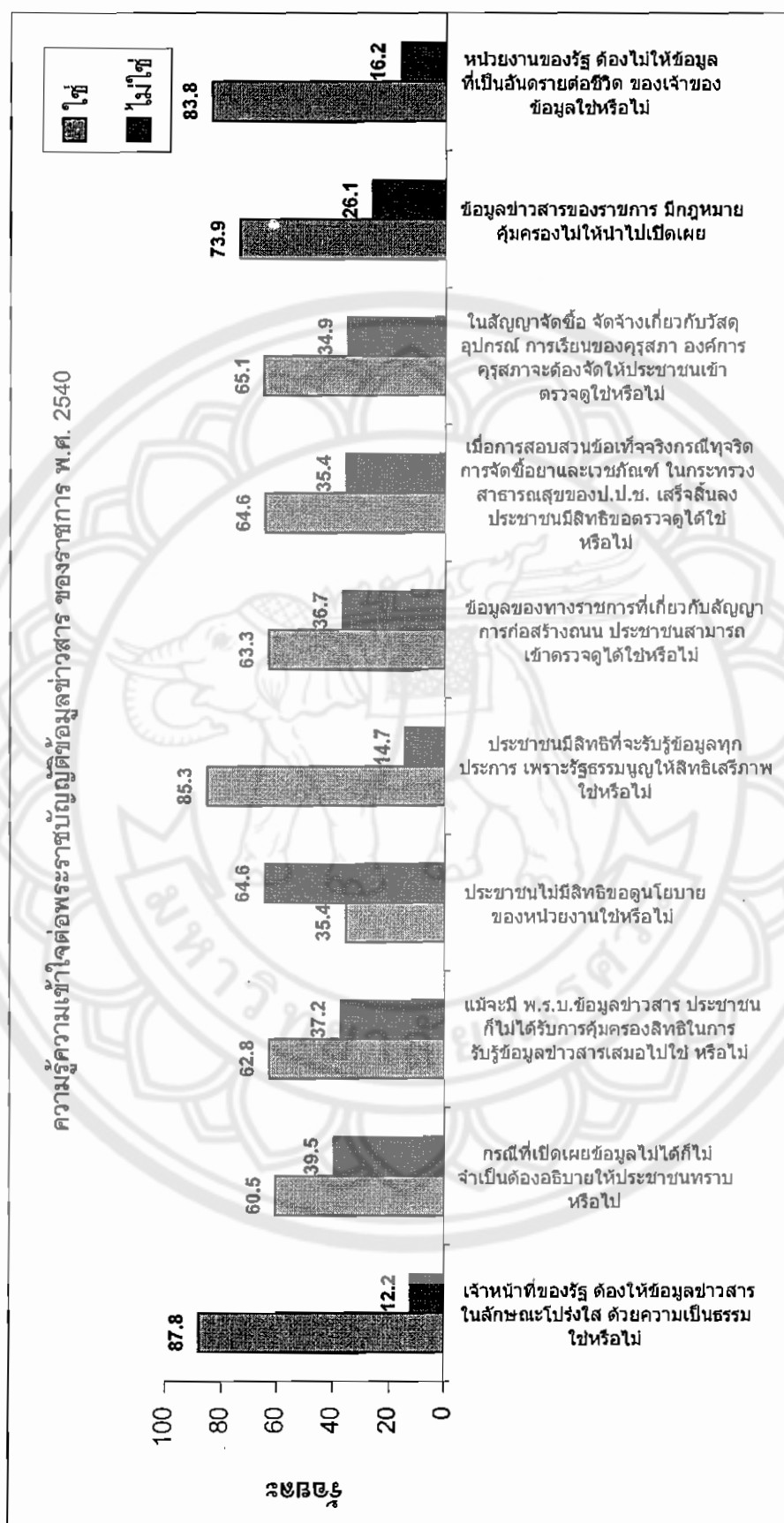


ภาพ 19 แสดงผลการใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

ผลการใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ประชากร จำนวน 147 คน (ร้อยละ 37.2) มีลักษณะที่สำคัญ คือ เคยตรวจดูข้อมูลของหน่วยงานราชการโดยอ้างสิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 เคยมีการยื่นเรื่องขอข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานราชการโดยอ้างสิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ร้อยละ (22.5) เคยขอคำแนะนำต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในการหาข้อมูลข่าวสารของราชการโดยอ้างสิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 (ร้อยละ 31.9) เคยมีการคัดสำเนาข้อมูลข่าวสารของทางราชการโดยอ้างสิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 (ร้อยละ 19.2) และเคยมีการค้นคว้าข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานราชการจากหอสมุด (ร้อยละ 16.2)

4. ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจต่อพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ดังกราฟ





ภาพ 20 แสดงกราฟความรู้ความเข้าใจต่อพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. 2540

ผลการวิเคราะห์ ความรู้ความเข้าใจต่อพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 พบว่า ประชากรมีทัศนคติว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐ ต้องให้ข้อมูลข่าวสารในลักษณะโปร่งใส ด้วยความเป็นธรรมมากที่สุด (ร้อยละ 87.8) รองลงมาคือ ประชาชนมีสิทธิที่จะรับรู้ข้อมูลทุกประการ เพราะรัฐธรรมนูญได้สิทธิและเสรีภาพแก่พวกเขา (ร้อยละ 85.3) และ หน่วยงานของรัฐ ต้องไม่ให้ข้อมูลที่เป็นอันตรายต่อชีวิต ของเจ้าของข้อมูล (ร้อยละ 83.8) ประชากรมีทัศนคติที่ว่า กรณีที่ หน่วยงานของรัฐเปิดเผยข้อมูลไม่ได้ก็ไม่จำเป็นต้องให้ประชาชนรับทราบในสัดส่วนน้อยที่สุด (ร้อยละ 60.5)

5. บทสรุปเชิงวิเคราะห์ ของการนำพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ไปสู่การ ปฏิบัติ

5.1 ด้านโครงสร้าง

ทางเทศบาลได้มีการจัดทำระเบียบเทศบาลนครพิษณุโลกว่าด้วยข้อมูลข่าวสารทางราชการ พ.ศ. 2544 (เพิ่มเติม 2547) โดยมีการกำหนดประเภทของข้อมูลข่าวสารทางราชการ ที่ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เชื่อว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐ จะต้องให้ข้อมูลข่าวสารในลักษณะโปร่งใส และประชาชนมีสิทธิที่จะรับรู้ข้อมูลทุกประการเพราะ รัฐธรรมนูญให้สิทธิเสรีภาพเอาไว้ ซึ่งภาพสะท้อนแสดงให้เห็นว่า

5.1.1 ประชาชนส่วนใหญ่ เชื่อว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องให้ข้อมูลด้วยความโปร่งใส และเป็นธรรม แต่กลับพบว่า มีประชาชนเพียงไม่ถึงกึ่งหนึ่งที่ใช้สิทธิในการรับรู้ และตรวจสอบข้อมูล ซึ่งอาจเป็นเพราะประชาชนไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างถูกต้อง และครบถ้วน เห็นได้จากการที่ยังมีประชาชนจำนวนมากเข้าใจผิดว่า ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการนั้นตั้งอยู่ที่ศาลากลางจังหวัด และยังมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

5.1.2 ถึงแม้ทางเทศบาลนครพิษณุโลกจะมีการจัดการที่ดีในระดับหนึ่ง จากการที่ประชาชนกว่าร้อยละ 65 เคยได้รับการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. 2540 แต่กลับพบว่าประชาชนกว่าร้อยละ 64 ยังไม่เคยเข้ารับฟังการอภิปราย การสัมมนา การประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับพระราชบัญญัติฉบับนี้ จึงทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่สามารถเข้าถึงข้อเท็จจริงได้มากเท่าใดนัก เนื่องจากการประชุม หรือการสัมมนา จะให้ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงได้ถูกต้องและลึกซึ้งกว่าการประชาสัมพันธ์แต่เพียงอย่างเดียว

5.1.3 ประชาชนส่วนใหญ่ทราบดีว่า ตนเองมีสิทธิในการรับรู้ข้อมูลความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในหน่วยราชการ แต่จากข้อที่ 1. จะเห็นได้ว่าประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่

สามารถเข้าถึงข้อเท็จจริงได้อย่างครบถ้วน จึงทำให้เกิดความไม่มั่นใจในความสามารถของเทศบาล ในการที่จะตอบสนองต่อความต้องการทางด้านข้อมูลข่าวสารเพื่อทำให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจ

5.1.4 จากผลการศึกษาทำให้ทราบว่าประชาชนเพียงร้อยละ 10 เท่านั้นที่เห็นว่า ทางศูนย์ข้อมูลข่าวสารสามารถให้บริการได้ตามที่ต้องการ แต่ประชากรมากกว่ากึ่งหนึ่งมีระดับความคิดเห็นต่อการให้บริการเพียงระดับปานกลาง-น้อยที่สุด เป็นภาพสะท้อนที่ทำให้เห็นอย่าง ชัดเจนว่า เทศบาลยังไม่สามารถพัฒนาการให้บริการเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ ดีเท่าที่ควร

5.2 ด้านบุคลากร

อย่างไรก็ตามทางเทศบาลได้จัดให้มีเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ข้อมูลข่าวสารเพื่อ อำนวยความสะดวกให้กับประชาชนได้เข้ามาตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของราชการ ซึ่งประชาชน จำนวนกึ่งหนึ่ง เคยได้รับการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 นอกจากนี้ประชาชนจำนวน 230 (ร้อยละ 58.2) เคยได้รับสารเกี่ยวกับพระราชบัญญัติ ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 จากวงการวิชาชีพสื่อมวลชน ซึ่งเป็นภาพสะท้อนที่แสดงให้เห็นว่า

5.2.1 สำนักงานเทศบาลมีการจัดการที่ดีแค่ในระดับหนึ่งเท่านั้น เพราะว่ายังคง มีกลุ่มของประชาชนที่ยังไม่ได้รับการเผยแพร่ ความรู้ และความเข้าใจ ในสิทธิตามพระราชบัญญัติ ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540

5.2.2 มีเพียงกลุ่มของประชาชนบางส่วนเท่านั้นที่เคยได้รับการประชาสัมพันธ์ และในจำนวนนี้ก็ไม่แน่ว่าจะมีความพึงพอใจต่อบริการที่ทางเทศบาลจัดให้ทุกคน เพราะว่า นอกจากการที่ประชาชนได้รับการประชาสัมพันธ์แล้ว ความพอใจเกิดจากความต่อเนื่องของการ ให้บริการ โดยเฉพาะทางด้านการประชาสัมพันธ์ เนื่องจากความต่อเนื่องที่จะเป็นแรงกระตุ้นให้ผู้รับ สารมีความต้องการที่จะใช้สิทธิต่างๆตามเงื่อนไขของพระราชบัญญัติยังไม่ปรากฏชัดเจนนัก

5.2.3 จากเหตุผลในข้อ 2 และ 3 จึงเป็นที่น่าสงสัยว่าทางหน่วยงานได้มีการ พัฒนาระบบข้อมูลให้มีความทันสมัยอยู่เสมอหรือไม่ เพราะข้อมูลที่ไม่ทันสมัยอาจไม่ดึงดูดให้ ประชาชนมาใช้บริการ เช่น โครงการพัฒนาเมืองพิษณุโลก ปี 2544 ซึ่งเป็นข้อมูลเก่าทำให้ได้รับ ความสนใจน้อยกว่าข้อมูลใหม่ ๆ เช่น ในปี 2552 เทศบาลได้มีโครงการพัฒนาชุมชนอะไรที่ แตกต่างไปจากเดิม และเป็นหน้าที่ของทางหน่วยงานที่จะทำการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนได้ เข้าถึงข้อมูลใหม่ ๆ เหล่านั้น

5.3 ด้านงบประมาณ

ทางเทศบาลมีประกาศคณะกรรมการบริการข้อมูลข่าวสารของราชการของเทศบาลนครพิษณุโลก เรื่องการเก็บค่าธรรมเนียมการขอสำเนาเอกสารข้อมูลทางราชการที่มีค่ารับรองถูกต้อง ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ไม่เคยไปทำการขอคัดสำเนาจากหน่วยงานราชการเลย และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่เคยใช้สิทธิตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานราชการ ซึ่งภาพสะท้อนแสดงให้เห็นว่า

5.3.1 ประชาชนเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่เคยขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานราชการ และขอใช้สิทธิในการขอคัดสำเนาเอกสารข้อมูลทางราชการ ทั้งนี้จะมีสาเหตุมาจากทางเทศบาลมีการเก็บค่าธรรมเนียมในการขอคัดสำเนาเอกสารของราชการ

5.3.2 จากการที่เทศบาลขอเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจากการคัดสำเนาเอกสารทางราชการอาจเป็นภาพสะท้อนให้เห็นถึงการขาดการจัดการที่ดี โดยเฉพาะในเรื่องของการจัดการเกี่ยวกับงบประมาณ เพราะค่าใช้จ่ายในส่วนของการคัดสำเนาไม่ควรเป็นหน้าที่ของประชาชนที่ได้เสียค่าใช้จ่ายไปให้กับหน่วยงานแล้วในรูปของภาษี

5.3.3 ประชาชนส่วนใหญ่เชื่อว่า หน่วยงานของรัฐต้องให้ข้อมูลราชการทุกประการ อย่างโปร่งใส และเป็นธรรม แต่จากผลของการปฏิบัติของประชาชนกลับพบว่า ประชาชนจำนวนน้อยกว่าครึ่งหนึ่งที่ใช้บริการของหน่วยราชการตามสิทธิที่มี

5.3.4 ผลสะท้อนจากข้อที่ 3 ทำให้เกิดความไม่มั่นใจว่า เทศบาลมีการจัดการกับงบประมาณเพื่อสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนที่มีมากยิ่งขึ้น

5.4 ด้านสถานที่

จากการที่ทางเทศบาลนครพิษณุโลกได้จัดสถานที่เพื่อให้บริการทางด้านข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนทั่วไป ณ ชั้น 1 ของสำนักงานเทศบาลเทศบาลนครพิษณุโลก แต่ผลการศึกษา กลับพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ใช้ช่องทางในการเปิดรับข่าวสารจาก สื่อวิทยุโทรทัศน์ บ่อยครั้งที่สุด (6 – 7 วัน ต่อสัปดาห์) และวิทยุโทรทัศน์จัดได้ว่าเป็นช่องทางในการรับข้อมูลข่าวสารของประชาชนมากที่สุด

จากผลการศึกษาถึงพฤติกรรมของประชาชนหลังจากได้รับสารเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 พบว่า ประชาชนจำนวน 254 คน (ร้อยละ 43.3) ไม่เคยนำสารเหล่านั้นไปพูดต่อเลย และยังพบว่า ประชาชนกว่าร้อยละ 64.3 ไม่เคยเข้ารับฟังการอภิปราย การสัมมนา การประชุมเชิงปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ซึ่งภาพสะท้อนทำให้เห็นว่า

5.4.1 ประชาชนอาจได้รับข้อมูลเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ไม่ครบถ้วน เพราะถึงแม้ว่าได้รับข้อมูลจากสื่อจากวิทยุโทรทัศน์มากที่สุด แต่กลับพบว่า หลังจากที่ประชาชนได้รับสารแล้วกลับไม่เคยนำสาร หรือข้อมูลข่าวสารเหล่านั้นไปพูดต่อเลย

5.4.2 ทางสำนักงานเทศบาลโดยเฉพาะศูนย์ข้อมูลข่าวสารอาจขาดการจัดการที่ดีด้านการประชาสัมพันธ์ที่จะชี้ให้เห็นช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างสะดวก เนื่องจากผลจากการทำการศึกษาพบว่า ประชาชนกว่าร้อยละ 65 ไม่เคยเข้ารับฟังการอภิปรายการสัมมนาการประชุมเชิงปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 เลย

5.4.3 ผลสะท้อนจากข้อที่ 1 และข้อที่ 2 ทำให้เกิดความไม่มั่นใจว่า ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการน่าจะมีการปรับปรุงข้อมูลให้มีความทันสมัย และควรมีช่องทางการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนเข้ามาใช้บริการในหน่วยงาน และจัดเนื้อหา รวมทั้งช่องทางการสื่อสารให้เหมาะสมกับสภาพของประชาชนให้มากที่สุด

5.5 ด้านวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือ

ทางเทศบาลได้จัดสร้างระบบการการจัดเก็บข้อมูลข่าวสารของเทศบาลเอง ซึ่งก็คือ โปรแกรมบริการสืบค้นข้อมูลเอกสารผ่านทางเว็บไซต์ เพื่อทำให้เกิดความสะดวกสบายแก่ประชาชนโดยไม่ต้องมาที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสารด้วยตนเอง ผลการศึกษาประชาชนเพียงจำนวนน้อยเท่านั้นที่เข้าถึงข้อมูลข่าวสารทางราชการผ่านทางช่องทางอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ยังพบว่าประชาชนเกินกว่ากึ่งหนึ่งยังคงเข้าใจผิดเกี่ยวกับสถานที่ตั้งของศูนย์ข้อมูลข่าวสารทางราชการ

5.5.1 ประชาชนใช้สื่อวิทยุโทรทัศน์เป็นช่องทางหลักในการรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 แต่จากผลการศึกษาพบว่า ประชาชนกว่าร้อยละ 65 เคยได้รับการประชาสัมพันธ์โดยตรงจากทางเทศบาล ทำให้ไม่มั่นใจว่าผลของการประชาสัมพันธ์สามารถทำให้เกิดแรงจูงใจในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารผ่านทางศูนย์ข้อมูลข่าวสาร

5.5.2 จากข้อที่ 5.5.1 แสดงให้เห็นว่าทางเทศบาลมีระบบจัดการจัดการที่ยังไม่ดีเท่าที่ควร เพราะถึงแม้จัดช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารทางอินเทอร์เน็ตให้แล้ว แต่กลับพบว่าประชาชนเพียงร้อยละ 35 เท่านั้นที่รับข้อมูลข่าวสารผ่านทางช่องทางนี้

5.5.3 จากข้อ 5.5.2 แสดงให้เห็นว่าเทศบาลขาดการจัดการที่ดี ทำให้ได้รับผลตอบรับจากประชาชนไม่มากเท่าที่ควร ถ้าเทศบาลสามารถปรับปรุงการจัดการโดยเฉพาะการประชาสัมพันธ์ และสนับสนุนช่องทางการให้บริการข้อมูลข่าวสารที่มากขึ้น น่าที่จะทำให้ผลตอบรับ

จากประชาชนมากขึ้นตามไปด้วย นอกจากนี้การประชาสัมพันธ์การเข้าถึงข้อมูลผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ตซึ่งเป็นช่องทางที่สะดวก และเป็นช่องทางที่ทางเทศบาลมีการจัดตั้งขึ้นอยู่แล้ว ก็เป็นส่วนสำคัญอีกส่วนหนึ่งที่จะทำให้เกิดการตอบรับที่เพิ่มขึ้นของประชาชน

5.5.4 เทศบาลนครพิษณุโลกมีการพัฒนาระบบการให้บริการข้อมูลข่าวสารที่ดี ดังจะเห็นได้จากการที่เทศบาลมี การสนับสนุนการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของราชการผ่านทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นช่องทางที่สะดวก และสอดคล้องกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบัน

